

Blíží se další exekuční vlna. Může zasáhnout až milion lidí. Exekutorská mafie jako největší nepřítel obyčejných Čechů

- CZ24 News | 16. června 2020

ČESKO: Propad české ekonomiky může pro řadu Čechů znamenat, že skončí v dluhové pasti, podobně jako když do exekucí spadly stovky tisíc lidí během poslední krize. V ohrožení může být až milion lidí.

Lidé, kteří požádali o odklad splátek, živnostníci nebo pracovníci, kteří v následujících měsících přijdou o práci.

To jsou podle odborníků lidé, kteří mohou v následujících měsících skončit v dluzích a v exekuci.

„Může se s tím nějak potýkat až milion lidí,“ odhaduje Radek Hábl, zakladatel Institutu prevence a řešení předluženosti.

Oslovení odborníci se obávají, že na Česko se valí další vlna exekucí, podobně jako se to stalo během poslední velké hospodářské krize po roce 2009.

„Poslední ekonomická krize dluhové pasti výrazně prohloubila. Dnes hrozí, že ta nastávající bude mít podobné důsledky,“ stojí v prohlášení, ke kterému se připojilo třicet organizací zabývajících se pomocí **lidem ve finančních problémech**, mimo jiné například Charita Česká republika, Asociace občanských poraden nebo Český helsinský výbor.

Během poslední krize začal prudce růst počet nově zahájených exekucí – ještě v roce 2008 jich bylo 465 tisíc, o rok později už 714 tisíc a v roce 2011 se exekuční vlna dostala na svůj vrchol s 932 tisíci nově zahájenými exekucemi.

„Aktuální situace může být ještě horší,“ varuje například Denisa Rohanová, prezidentka České asociace povinných, sdružující lidi v exekucích. A upozorňuje, že se Česko dosud nezvládlo vypořádat s lidmi, kteří skončili v dluhové pasti po minulé krizi.

Podobně mluví i Karel Schwarz, předseda Evropské sítě proti chudobě a sociálnímu vyloučení. „Problémy, který vznikly v minulé krizi, se stále řeší. Situace se proto musí zákonitě zhoršit,“ podotýká Schwarz.

Radek Hábl, který je i spoluautorem výše popsané výzvy, upozorňuje, že na jedné straně je v zemi stále velké množství lidí v exekucích, což během minulé krize nebylo, naopak už exekuční systém nepředstavuje na lidi takovou nástrahu jako před deseti lety.

Až skončí moratorium

První zatěžkávací zkouškou bude okamžik, kdy lidé budou muset opět začít splácet své dluhy. V dubnu vláda prosadila moratorium, tedy možnost odložit si splátky – a to až do konce října, aby lidem ulevila během mimořádných opatření kvůli koronaviru.

„Velký problém začne v listopadu, kdy vyprší moratorium,“ odhaduje ekonom Petr Teplý z Fakulty financí a účetnictví VŠE, který během minulé krize popisoval, jak dopadá na zadluženost lidí.

Listopad vnímají jako zásadní termín i banky, Seznam Zprávám to potvrdila Monika Petrásková, mluvčí České bankovní asociace.

Podle Teplého se politici snažili tvrdý náraz dlužníků zmírnit právě tímto odkladem splátek, ovšem moratorium ve skutečnosti znamená jenom to, že si „kupujeme čas“, a domnívá se, že problém bude takový, že vláda bude muset moratorium prodloužit. Dát lidem delší čas na to začít zase splácet.

Odborníci se shodují, že právě lidé, kteří žádali o odklad splátek, jsou ti, kteří patří mezi nejohroženější. „Ti, kteří mají už teď problémy, budou nejohroženější,“ komentuje to Karel Schwarz.

Česká národní banka registruje ke konci května bezmála 175 tisíc žádostí o odklad splátek od domácností, banky přitom vyhověly ve 161 453 případech. Mimo moratorium ale registruje centrální banka dalších 106 tisíc odložených úvěrů u domácností.

Lidé, co přijdou o práci, a živnostníci

Další ohroženou skupinou jsou podle odborníků živnostníci. „Těch 25 tisíc od státu často sotva stačí na **náklady spojené s podnikáním**,“ popisuje Radek Hábl. Podle Finanční správy si přitom už v dubnu zažádalo o kompenzace od státu více než 424 tisíc živnostníků.

A další ohroženou skupinou jsou lidé, kteří přijdou o práci. Ministryně práce Jana Maláčová přitom v rozhovoru pro Seznam Zprávy už dříve uvedla, že odhaduje, že nezaměstnanost stoupne v následujících měsících na půl milionu lidí. To znamená, že by o práci mohlo nově přijít více než 230 tisíc lidí.

Odborníci z organizací, které se snaží pomáhat lidem ve finanční tísní, proto vyzývají politiky, aby na blížící se dluhovou vlnu připravili exekuční systém. Konkrétně navrhuje například zastavení starých nevymahatelných pohledávek, zavedení dlouho diskutovaného systému teritoriality pro exekutory, který obsahuje princip, že jeden dlužník bude mít jen jednoho exekutora, a také přijetí chráněného účtu, díky kterému by mohli lidé v exekucích využívat bankovní účty a například i platební karty.

Dosavadní praxe je taková, že lidé v exekucích mají bankovní účty obstavené a nemůžou je využívat. Peníze si proto nechávají od zaměstnavatelů vyplácet v hotovosti.

Návrh legislativních změn řeší poslanci v rámci ústavně-právního výboru, kde se odložilo projednávání na září letošního roku.